

בשדות הקרב

יוסף מגיב על מבצע "קדש", והוא בן שתיים-עשרה

כבה האור בחלונות הכפר,
ועלטה כיסתה העולם.
רק בבקתה בפאתי הכפר,
מתנוצץ לו נר דועך, נעלם.
וניצנצה בעיני השאלה,
וידע הפליט את התשובה הנוראה,
את מענהו ללביאה הפצועה –
האם, האוהבת, היחידה.

ובזאת הבקתה הקטנה,
יושבת האם – האם האוהבת, הנצחית,
והיחידה והנאמנה.
לפתע פרצה הזעקה
מבין השפתיים הצרובות:
– והבן?! –
התשובה נשקפה מעיניו הדועכות.

לפתע נפתחה הדלת,
נשמע קול הרוח המייללת.
ובחוץ ילל נכאים –
קול מבשר רע.
- והבן אייהו? אמור!
הנפל גם הוא בקרב המר?
כן, נפל הנאמן על במתו חלל,
בהגיננו בשערי המכורה.
אל החדר פרץ הלוחם
שומר משמר המולדת,
וצלצלה בחדר המלה הקודרת:
– תבוסה, תבוסה ומוות.
– כן, בשערי המכורה נפל בני,
הלוחם מלחמת העם.
הכול בעד המולדת.
הכול, גם בני ראני!

לא הוא שיהיה / תקוה

עם שחר בואו של יוסף ממלחמת ששת הימים

חמוץ בגדים
בא עם שחר.
- פתחי לי, אמא.
חזרתי מן הקרב.

ראשי קל.
את כובע הפלדה
השטתי בתעלה,
הרגתי אנשים, אמא.
דנתי בני אדם
באש וברמס.
את מביטה בי, אמא,
כהבט בילד.
חיוכך טל,
ואני בא ממך בימים.
מחר אשא אשה, אמא,
אוליד בנים,
אראה בתכלת,
אקשיב, אצור צלילים.
מה שהיה, אמא,
לא הוא שיהיה.
מה שהיה, אמא,
רק זה הוא
שיהיה.

יללה / תקוה

הזמן קפא.
עלטה סמיכה.
איננו. איננו. איננו.
לא! — אני צורחת, בלי הגה.
כן. כן. כן.
איננו. איננו. איננו.
מכה.
צובט.
בועט.
איננו. איננו. איננו.
כן. כן. כן.

לא התפנינו לשבת עליו "שבעה"

יום אחד בלבד נשארנו בבית. לא ישבנו "שבעה".
תליתי פתק על הדלת וביקשתי, שלא ייכנס איש פרט לבני המשפחה.
רבים רבים באו. כתבו משהו והלכו.
זעקתי עד לב השמים, אבל קולי לא נשמע. נדמיתי לאבן.
למחרת שבת אל צחקי, לבית החולים.

אסור לו לדעת מאומה! על כולנו להעמיד פנים!

באותם ארבעת ימי תופת של קרב הבלימה ברמת הגולן. הידיעה הצורבת בחריפותה - שאין קו שני, שאין תגבורת, שאין רזרבות טנקים סוריים שיעברו-יגיעו מייד, בתוך דקות, לכינרת, לגשר בנות יעקב, לעין-גב – ידיעה זו הביאה כל 'טנקיסט' להילחם כמוכה אמוק, כמטורף חסר בקרה, בתנאי קרב כמעט בלתי אפשריים של עדיפות אויב מוחצת. יוסף פיקד על פלוגה מובילה בגדוד טנקי "צנטוריון במעלה גמלא, ונתקל בטנקי אויב, באזור תוואי ההטיה של הסיור. משם - שלושה ימים רצופים של לחימה קשה והדיפה איטית של טנקים מהדיוויזיה הסורית הראשונה, שפרצה באזור חושנייה. יוסף עבר את כל התופת הזאת תוך החלפת שלושה טנקים שנפגעו, ביום ד' בצהריים, בשעות האחרונות של קרב הבלימה, נפגע ונהרג על ידי טנק אויב, בלחימה לכיבוש רכס המוצבים, בכך תמה פרשת חיים של שירה, מוסיקה ושריון. פרשת חיים של אדם צעיר, ברוך כשרונות עד להתפקע ורגיש כשבשבת. נסתם הגולל על נשמה שאצרה בתוכה אוצרות בלתי נדלים. נשמת אח שאהבנו עד כלות. רן שריג

אדע את מקומי

רציתי לכתוב לך עלי ועל המלחמה. לפני שהתגייסתי לצבא חשבתי על כך והרגשתי, שאם תהיה מלחמה, אלחם 'כמו נמר' וכו'. כשהתגייסתי, השתנה משהו. בטירונות הייתי במצב רוח מזופת כל הזמן, והגעתי לידי כך, שהסיכוי של מלחמה הפחיד אותי ממש, פיסית. כשיצאתי מהרגשת חוסר הישע, השתנה גם יחסי למלחמה. כעת, אני משער, אני יודע מה יהיה תפקידי ואיך אשתלב במלחמה. אני סבור, שאעשה כהלכה מה שיוטל עלי כמ"מ וכ'טנקיסט'. אני שונא מלחמה ושונא את הסיכוי שתפרוץ. אין לי כל רגש חם והרואי כלפיה.

מלחמה היא הסיכון לאבד את היקר ביותר ואת היקרים ביותר.
יש לי יחס למלחמות ההיסטוריות מילדות,
לקרבות גדולים וציוריים.
יש לי חיבה לעולם שהיה, על כל גווניו,
אך אין לכך קשר למלחמה מוחשית, עכשווית.
עם כל השנאה וההתנגדות למלחמה, אם תפרוץ –
אדע את מקומי ולא אהסס.
(להוציא את רגעי הקרב עצמם, שעליהם אין אדם יורע מראש.)
כך חונכתי, ואין אני חושב שאתנהג בניגוד להשקפותי עכשיו.
נראה לך צורם, שאני כותב על כך? אבל –
זהו מה שבאמת מתרחש אצלי, וסוף דבר.

מתוך מכתב שכתב יוסף שריג בהיותו בקורס קציני שריון; קורס שסיים כחניך מצטיין